

2011-03-03

Dnr 43-2010:268

Beslut

efter riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Friggaskolan i Östersunds kommun

Friggaskolan AB i Östersund

Box 3141

831 61 Östersund

info@friggaskolan.se

Riktad tillsyn inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Friggaskolan i Östersunds kommun

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning syftar till att säkerställa skolpliktiga barns rätt till utbildning. Skolinspektionen ska bedöma om kommunen och skolor belägna i kommunen uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning.

Om en skolpliktig elev i en skola utanför det offentliga skolväsendet för barn och ungdom är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak ska huvudmannen för skolan, enligt skollagen, anmäla förhållandet till barnets hemkommun. Huvudmannen och skolan har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Huvudmannen och skolan måste då elev är frånvarande utan giltig orsak utan oskäligt dröjsmål utreda/undersöka vad frånvaron beror på och sätta in lämpliga åtgärder så att eleven får föreskriven utbildning. Om åtgärderna inte leder till att eleven fullgör sin skolplikt och frånvaron är stor ska huvudmannen anmäla detta till hemkommunen. Kommunen ska pröva om barnet ska åläggas skolgång där. Huvudmannen för en fristående skola ska även snarast till skolpliktig elevs hemkommun lämna uppgift om när elev börjar eller slutar vid skolan.

Skolinspektionen har vid den riktade tillsynen inom området skolpliktsbevakning i den fristående skolan Friggaskolan i Östersund inte funnit några brister som måste åtgärdas.

En framgångsfaktor som skolan lyfter fram är att all personal på skolan, både enskilda lärare, arbetslag och rektorn, samverkar och har hittat flexibla former för att åtgärda och komma tillrätta med elevs frånvaro för att på så sätt få eleven tillbaka till skolan så snabbt som möjligt. Exempel på detta är när arbetslaget med undervisande lärare gör

en gemensam handlingsplan och planerar vilka konkreta åtgärder som ska vidtas för enskild elev. Ett uttalat prioriterat arbete på skolan som lett till lyckade resultat.

Bedömningar redovisas i bilaga 2.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit projektledare Jonas Nygren samt undervisningsråden Elisabeth Fogelberg och Stefan Persson.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Lena Ålander

Undervisningsråd

Kopia till:

Östersunds kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Bilaga 2 Beskrivning och bedömningar av Friggaskolan

Allmänt om den riktade tillsynen

I den riktade tillsynen undersöker Skolinspektionen ett avgränsat område i ett begränsat antal kommuner och skolor. Målet med denna riktade tillsyn är att bedöma om kommuner och huvudmän för fristående skolor samt skolor belägna i kommunerna uppfyller författningarnas krav med avseende på skolpliktsbevakning. Syftet med detta är att säkerställa alla skolpliktiga barns rätt till utbildning.

Bestämmelser om skolpliktsbevakning finns i skollagen. Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram till dess.

De frågeställningar som ska besvaras inom ramen för den riktade tillsynen är följande.

- Har kommunen fungerande rutiner för bevakning av att alla skolpliktiga barn som ska vara folkbokförda i kommunen är skolplacerade eller får sin utbildning på annat föreskrivet sätt?
- Har kommunen och skolorna fungerande rutiner för frånvarorapportering?
- Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?
- Lämnar huvudmannen för de fristående skolorna snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?
- Har skolorna fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande och för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?
- Vilka strategier tillämpar skolorna för att få eleven att åter delta i undervisningen?

Den fristående skolan Friggaskolan i Östersunds kommun ingår i Skolinspektionens riktade tillsyn inom området skolpliktsbevakning. Huvudmannen och skolan besöktes den 20 oktober 2010 av Lena Ålander och Stefan Persson. Den riktade tillsynen omfattar 50 skolor och 28 kommuner. Tillsynen kommer att resultera i dels en övergripande rapport, dels ett beslut med bedömningar för respektive huvudman och skola där Skolinspektionen bland annat tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från huvudmannen och skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med representanter för huvudmannen samt rektor och representanter för personalen vid skolan.

Företrädare för huvudmannen och rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

Beskrivning och bedömningar för Friggaskolan

Huvudman för skolan är Friggaskolan AB i Östersund med organisationsnummer 556590-8257. Skolan drivs av en styrelse, som består av fyra ledamöter, och som fastställer skolans budget. Verksamheten vid Friggaskolan startade läsåret 2000/2001 och omfattar grundskolans årskurser 1–9, samt förskola och förskoleklass.

Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94. Friggaskolan följer också samma timplan som övriga grundskolor i Östersunds kommun. Den pedagogiska inriktningen utgår från en helhetssyn på eleven och lärandet.

På skolan finns en ledningsgrupp bestående av rektor och arbetslagsledare för respektive arbetslag. Rektorn har lång erfarenhet av undervisning och skolledning, har genomgått den statliga rektorsutbildningen och är väl förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan.

Elevantalet uppgår till cirka 225 elever i förskoleklass och grundskola årskurs 1–9. Drygt 750 barn står i kö. Principer för antagning till skolan är kötid och syskonförtur. Skolans verksamhet inryms i egna husbyggnader i centrala Östersund och lokalerna är ljusa och rymliga.

De flesta eleverna är folkbokförda i Östersunds kommun, men skolan har även elever från närliggande kranskommuner.

Har skolan fungerande rutiner för frånvarorapportering?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls vad gäller skolans frånvarorapporteringsrutiner.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § första stycket skollagen, 3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Skolledningen och lärarna uppger vid intervjuer och i inskickade dokument att frånvaron på skolan är mycket låg och att skolan har ett väl fungerande system för närvarokontroll och frånvarorapportering. Det finns en kulturtradition på skolan som kännetecknas av social kontroll och personlig kontakt som de vuxna uttrycker på olika sätt till eleverna som att "Vi saknar er och bryr oss och det spelar roll om du är här eller inte."

Vid Friggaskolan finns gemensamt utarbetade frånvarorutiner i form av handlingsplaner. Dessa ser lite olika ut för de tre arbetslagen beroende på om det gäller lägre eller högre årskurser, men man har en gemensam morgonrutin. Föräldrarna ringer till skolan och sjukanmäler sina barn på morgonen. Om så inte skett kontaktar klassläraren/handledaren föräldrarna direkt. Frånvaron registreras på frånvarokort som förva-

ras i datamapp. Skolans handläggare/administratör sköter hanteringen och sammanställningen via ett datoriserat program i Office Excel.

Fullgör huvudmannen för de fristående skolorna sin anmälningsskyldighet till hemkommunen när skolpliktig elev i de fristående skolorna är frånvarande i stor utsträckning utan giltig orsak?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls.

Författningshänvisning:

3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Huvudmannen uppfyller sin anmälningsskyldighet genom Friggaskolans administratör. Skolans administratör ser till att skolan fullgör sin anmälningsskyldighet, och styrelsen är väl insatt i rutinerna.

Lämnar huvudmannen snarast uppgift till elevens hemkommun när skolpliktig elev börjar eller slutar vid skolan?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls vad gäller uppgiftslämning till hemkommunen när elever börjar eller slutar vid skolan.

Författningshänvisning:

9 kap. 15 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Det är mycket ovanligt att någon elev slutar på Friggaskolan eller byter till kommunal grundskola i kommunen, även om det funnits några fall. De flesta elever går från förskola eller förskoleklass till Friggaskolans grundskola och genomför sedan hela sin skolgång t o m årskurs 9 på Friggaskolan. Regelbunden avrapportering sker till hemkommunens förvaltning. En ansvarig administratör på förvaltningen sköter kontakter med alla grundskolor i kommunen, både kommunala och fristående.

Har skolan fungerande rutiner för att ta reda på orsaken till att eleven är frånvarande?

Bedömning:

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls vad gäller rutiner för att utreda orsaker till frånvaro.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Olovlig eller ogiltig frånvaro är enligt rektorn och intervjuade lärare mycket ovanligt på Friggaskolan. Om vårdnadshavare inte ringt på morgonen och sjukanmält sitt barn registreras frånvaro som olovlig frånvaro vilket genast följs upp. Klasslärare eller handledare kontakter vårdnadshavare genom att ringa hem eller kontakta på annat sätt och skolan försöker även ibland att söka upp eleven direkt på olika sätt. Elev kallas till samtal på skolan där handledare och rektor medverkar för att försöka utreda orsaker till frånvaron och om det är något problem i skolan eller annat som ligger bakom. Vid nästa eventuella tillfälle kallas även vårdnadshavare till samtal.

Ett växande problem är att föräldrar i större utsträckning tar med sina barn på längre utlandsresor under terminstid. Rektorn och lärarna har återkommande information och påminnelser om skolans inställning till detta. Skolan har enligt rektorn och intervjuade lärare blivit mer restriktiv till att bevilja ledigheter, men det finns familjer där man bortser från ett nej från skolan och åker ändå. Det finns även elever som genom sitt idrottsengagemang utanför skolan periodvis har relativt hög frånvaro.

Har skolan fungerande rutiner för att kunna åtgärda den frånvaro som inte beror på att eleven är sjuk eller har annat giltigt skäl att utebli?**Bedömning:**

Skolinspektionen har inte funnit annat än att författningarnas krav uppfylls vad gäller skolans rutiner att åtgärda frånvaro.

Författningshänvisning:

9 kap. 1 § skollagen, 3 kap. 14 § skollagen.

Beskrivning och motivering:

Skolan menar att det är mycket viktigt att man agerar direkt då en elev är borta eller har ogiltig frånvaro. Varje timme eller dag i skolan är viktig och för att lyckas förebygga förekomsten av så kallade hemmasittare gäller det att snabbt få tillbaka eleven till skolan för att där fortsätta utredning och eventuell anpassning av undervisningen. "Man ska längta till skolan, skolan ska vara ett alternativ" enligt skolans rektor. Om det finns elever med stödbehov tillgodoses dessa. Man arbetar också med attityder så att alla elever ska känna att de duger.

Enligt rektorn och lärare är det viktigt att vara tydlig med sitt budskap till elever och föräldrar. Även hemmen anser att skolan är viktig och föräldrarna är angelägna om att deras barn finns i skolan. Det finns också en inställning från skolan att vidta nödvändiga åtgärder och förebyggande arbete som exempelvis konflikthantering. Hela arbetslaget ställer upp och lärarna har ett nära samarbete. Skolledningen prioriterar arbetet

och rektorn är väl insatt i eventuella problem på skolan. Man satsar också mycket personalresurser och har en viss överanställning. På fritidshemmet och bland de yngre eleverna satsas särskilt mycket personalresurser.

Om problem med enskild elev skulle vara större än att skolan själv hanterar dem och inte härrör från skolans verksamhet, kontaktas enligt Friggaskolan socialtjänsten och en anmälning kan då göras i förekommande fall. Friggaskolan har dock inte vid något tillfälle anmält till en hemkommun om en elevs höga frånvaro.

Skolans försök att tydliggöra problemen med att eleverna är borta från undervisningen mitt under terminerna är enligt rektorn ett led i att stävja en trend som tycks ha blivit vanligare på senare år.

Huvudmannen och skolan har ett eget ansvar att bevaka att elever som tagits emot får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Skollagen, 3 kap. 14 §, anger inte precis när anmälningsskyldigheten inträder. Huvudmannen och skolan måste då elev är frånvarande utan giltig orsak utan oskäligt dröjsmål utreda/undersöka vad frånvaron beror på och sätta in lämpliga åtgärder så att eleven får föreskriven utbildning. Om åtgärderna inte leder till att eleven fullgör sin skolplikt och frånvaron är stor ska huvudmannen anmäla detta till hemkommunen. Huvudmannen kan dock inte vänta hur länge som helst innan en sådan anmälan sker. Kommunen måste få information om frånvaron för att kunna pröva om eleven ska åläggas skolgång i det offentliga skolväsendet. I nya skollagen anges att uppgift ska lämnas snarast till hemkommunen om elev utan ogiltig orsak är frånvarande i betydande utsträckning.